

Akademik Disiplin Olarak Spor Bilimleri

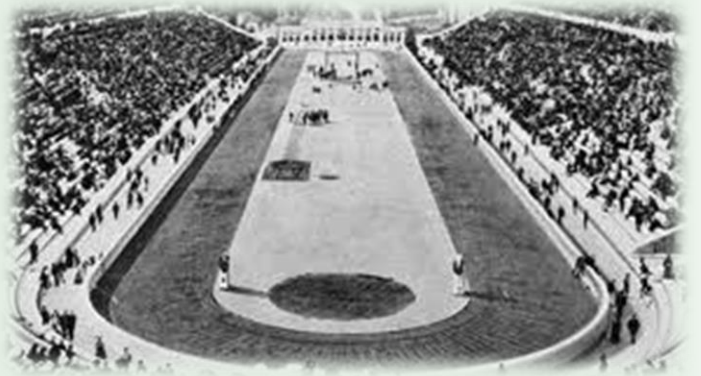
Üniversitemiz bünyesinde yer alan akademik birimler, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yabancı Diller Yüksek Okulu, İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulu, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ile birlikte akademik faaliyetlerini sürdüren Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nun, bilimsel çalışma alanlarının irdelenmesinin, spor bilimleri alanı ile ilgili doğru bilgilenme açısından yararlı olacağı düşünülmektedir. Bunun derinlemesine açıklanması için daha uzun bir yazı gerektiği bir gerçek olmakla birlikte, ilk çağlardan günümüze kadar olan süreci özetleyerek, günümüzdeki durumu kısaca açıklamak bu yazı için yeterli olacaktır.

Fiziksel hareketlerin milyonlarca yıllık bir geçmişe sahip olduğunu, insanoğlunun varoluşundan itibaren içinde bulunduğu yaşam koşullarından anlamak mümkündür. İlkel insan doğal yaşam koşulları içinde avını yakalamak ya da yem olmamak için taş, sopa, mızrak, ok vb. kullanmak; kovalamak, kaçmak, yakaladığı ya da yakalandığında boğuşmak, mücadele etmek, tırmanmak, sıçramak, taş atmak zorunda kalmıştır. Sonraki süreçlerde insan mızrak, yay, ok gibi aletler icat ederek onları kullanmayı öğrenmiş ve avcılık, atıcılık, binicilik ve güreş gibi spor dallarının ortaya çıkışı gerçekleşmiştir. Spor avcılık, tarımcılık, site devleti, sanayileşme, feodalizm vb. süreçlerle tarih sahnesine çıkmıştır. Sporun gelişimi, uygarlık tarihini olumlu etkilemiş avcılık ve savunma amaçlı ok, mızrak, kılıç, cirit'e ek olarak, doğaya hükmetmeyi sağlayacak kızak, kayak, kayak gelişmiştir. Bu süreçte, antik çağdan itibaren özellikle farklı kavimler arasında ve kentler arasında öncelikle savaş ve devamında ise barışçıl koşullarda yapılan yarışmalar spor karşılaşmaları için bir zemin oluşturmuşlardır.

Bu süreçle birlikte ulusal ve uluslararası düzeyde pek çok farklı branştaki alanlarda spor organizasyonları düzenlenegelmış ve günümüzde de bu organizasyonlar yapılmaktadır. Antik olimpiyatlar, M.Ö. 776 – M.S. 392 yılları arasında dört (4) yıllık aralarla 292 kez yapılmıştır. 1168 yıl süren bu olimpiyatların yapılış nedenleri arasında siyasal, sosyal, kültürel ve dini nedenler sayılabilir. M.S. 394 yılında kapatıldıktan sonra, 1500 yıl kadar yapılamamıştır. 1896 yılından itibaren ise, modern olimpiyatlar, Fransız Baron Pierre De Coubertin'in fikri ve girişimi ile ve amatör bir ruh ile yeniden başlatılmıştır ve dört (4) yılda bir organize edilerek devam etmektedir.

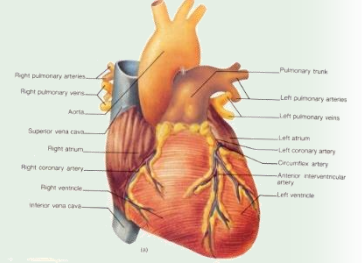
Avrupa Şampiyonaları, Dünya Şampiyonaları, Olimpiyatlar gibi büyük spor organizasyonları, ülkelerin hem dünyaya tanıtılması ve hem de ev sahibi ülkelere milyarlarca dolarlarla ifade edilen turistik ve ekonomik girdilere imkân yaratmakta ve ülke ekonomilerine ciddi katkılar sağlamaktadır. Uluslararası spor turizm konseyi'nin (STIC) verdiği rakamlara göre tüm dünyada spor endüstrisi 180 milyar dolarlık bir ticari hacime sahiptir. Dünyanın pek çok ülkesi ve kenti uluslararası organizasyonları ülkelerine çekerken, o spor olayının doğrudan getirisi üzerine yatırımlar yapmışlardır.

Akademik Disiplin Olarak Spor Bilimleri

Bu organizasyonlar öncesi başta ulaşım olmak üzere pek çok alt yapı ve tesis çalışması yapılmakta ve organizasyonlar için hazırlıklar modernleşme anlamına gelmektedir. Farklı branşlarda yapılan şampiyonaları üstlenmiş ülkelerde gerçekleşmiş organizasyonlara bakıldığında ciddi yatırımlar yapıldığı görülmektedir. Bunlara bazı örnekler olarak, 219 yatırım için 23 milyar Avro'luk harcama, yeni çok amaçlı stadyumlar inşa edilmesi, hava alanları ile yeni oteller, tren istasyonları, ulaşım yolları ile pek çok konferans, seminer ve workshop düzenlenmesi verilebilir.

Bu organizasyonlar aynı zamanda spor bilimcileri için farklı branşlarda yarışan uluslararası düzeydeki performans sporcularına yönelik bilimsel araştırma yapmaları için çok iyi ortamlar ve fırsatlar oluşturmaktadırlar. Sporcuların performanslarını geliştirmek ve bilimsel olarak yönlendirmek için, spor bilimciler, şu alt alanlarda laboratuvarlarda ve alanda araştırmalar yapmaktadırlar: Egzersiz ve spor fizyolojisi, spor sosyolojisi, Spor biyomekaniği ve kinesyolojisi, spor tıp, spor ve egzersiz psikolojisi, spor felsefesi, spor tarihi, rekreasyon, spor yöneticiliği, spor pedagojisi, motor öğrenme, motor gelişim, engellilerde beden eğitimi ve spor. Bu alt alanlar özellikle son elli (50) yıldaki gelişmelerle ortaya çıkmış ve spor biliminin farklı alanlarında eğitim alan gençlere istihdam alanları doğmuştur. Dünyada ve ülkemizde öncelikle kullanılan "beden eğitimi ve spor" ismi bu alanı tanımlamakta artık yetersiz kalmıştır ve yeni bir isim tartışması yapılmıştır. Önerilen ve farklı ülkelerde kullanılan bazı isimler şunlardır: Hareket eğitimi, kinesyoloji, spor bilimleri, spor eğitimi, fiziksel fitness, spor, uygulamalı fiziksel bilimler.

Bilim tarihi incelendiğinde, erken çağlardaki ateş, tekerlek, alfabe, rakamlar, kâğıt ve matbaa, tarım ve metallerin gelişimi ile buhar ve elektriğin keşfinin medeniyetin gelişiminde dönüm noktalarını oluşturdıkları görülmektedir. Uzaya yönelik keşifler, internetin bulunup yaşamımıza girmesi ve teknolojiye ortaya çıkan hızlı değişim ve gelişmeler, bilimin zirvesini oluşturmaktadırlar. Son yıllarda yaşadığımız baş döndürücü gelişmelerle günlük yaşamımız inanılmaz bir etki altında kalmıştır. İlkel çağlarda yüzbinlerle ifade edilebilecek sürelerde ortaya çıkan gelişmeler, günümüzde yıllar içine sığmış ve bilgiler süratle katlanmıştır. Uçak, radar, atom enerjisi, bilgisayar, lazer ışını gibi modern gelişmeler ile bunların kullanımı ve sağlık bilimleri-tıp alanında ortaya çıkan inanılmaz gelişmeler bizleri şaşırtmaya devam etmektedir. Farklı bilim alanları ile teknolojiye bu gelişmeler ile bunların uygulamaları, spor bilimine de yansımış ve spor bilimciler, bahsedilen spesifik çalışma alanlarında daha derinlemesine araştırma yapmaya yönelmişlerdir.

Spor bilimleri son yüzyılda kendine has bir bilgi birikimi ortaya çıkarmıştır. Spor bilimleri disiplini anatomi, fizyoloji, psikoloji, sosyoloji ve benzeri alanların fiziksel aktiviteye uygulanması değildir. Tersine spor bilimleri, bu ilişkili disiplinlerin uygun yönlerini kendine has bir alan olarak uygular. Spor bilimlerindeki bir lisansüstü öğrencisi bir fizyolog, anatomist veya psikolog olmayacaktır. "Spor bilimleri ile diğer bağlı disiplinler arasındaki sınır nedir?" Sorusunun tam bir yanıtı yoktur. Örnek vermek gerekirse: O2 borçlanması nereden fizyolojidir; O2 borçlanması farklı fiziksel performanslardaki etkisi spor bilimidir. Kemikleşme antropolojidir; aynı yaş ve cinsiyetteki erkek ve kızların kemikleşme, gelişme ve büyümelerine fiziksel aktivitenin etkisi spor bilimidir. Kasların başlangıç noktaları ve yapışma yerleri anatominin konusudur; farklı fiziksel performanslarda yer alan kasların belirlenmeleri spor bilimidir. Kişinin nasıl öğrendiği psikolojinin konusudur; bu bilginin komplike motor performanslara nasıl uygulanabileceği spor bilimidir.

Akademik Disiplin Olarak Spor Bilimleri

Yukarda bahsedilen konulara ek olarak, spor bilimleri alanında çalışan konuların en önemlilerinden birisi de spor eğitimidir. Beden Eğitimi ve Spor en önemli eğitim araçlarından birisidir. "Spor için eğitim" yaklaşımında, eğitim ilkelerinden ve prensiplerinden yararlanılarak spor eğitimi amaçlarına ulaşmak esastır. Spor amaçtır ve bu amaca ulaşmada eğitim sporun hizmetindedir ve eğitimden yararlanır. "Eğitim için spor" yaklaşımında ise, spor uygulamaları eğitim amaçlarına ulaşmada kullanılır. Bu açıdan bakıldığında, eğitimin salt zihinsel olması, günümüz insanının eğitilmesinde yetersiz kalmaktadır. Spor eğitiminde fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişim hedeflenir ve adeta bir sosyal laboratuvarıdır. Burada performans salt kriterdir ve tepkisel kontroller gerçekleştirilir. Beden Eğitimi ve Spor faaliyetlerinde oyunun kuralları, demokratik yaşamın tarzıdır ve kişinin eğitimine önemli katkılar sunar. Bu uygulamalarda ekonomik statü, kişinin geçmişi, ırkı ve diğer ayrımcı özellikler herhangi bir rol oynamazlar. Kişi yalnızca performansına göre değerlendirilir. Demokrasilerde, sosyal yaşamda da bunu gerçekleştirmek istememiz nedeni ile bu uygulamalar kişide demokrasi bilincini geliştirir. Kurallara uymak, yardımlaşmak ve sağlıklı nesiller ve toplumların oluşmasına önemli katkılar sunar.

Fiziksel uygunluk, sakatlık ve hastalıktan uzak kalmadan daha fazlasıdır; spor bilimci, dayanıklılık ve kuvvet ile ve onların nasıl etkili ve uygun bir şekilde geliştirilebilecekleri ile önem vererek ilgilenir. Farklı geleneksel akademik disiplinlerde olan kişilerin, fiziksel aktivite içinde yer alan bireylerle ilgili çalışmalarını önemsiz bulduklarını ifade etmek haksızlık olurdu. Daha ziyade, spor bilimleri dışındaki alanlarda çalışan kimseler için bu konular merkezde olmak yerine daha çok ikinci konumdadırlar. Fizyolog, anatomist ve psikologların, motor performansta yer alan kişiyi tam olarak anlamaları beklenemez. Spor bilimci olmadıkları için genelde, kişinin kassal ve fizyolojik durumu ile fiziksel uygunluk, zihinsel uyanıklık, topluma uyum ve duygusal stabilite ilişkisini çalışmamışlardır. Sağlık için Spor, Fiziksel İnaktive ve Hastalıklar, Kronik Hastalıklar ve Egzersiz, Halk Sağlığı ve Spor gibi konuları çalışan spor bilimciler tarafından, bu alanlarda yapılmış pek çok bilimsel çalışmalar bulunmaktadır.

Prof. Dr. Fehmi TUNCEL
Egzersiz ve
Spor Bilimleri Bölümü
Öğretim Üyesi

HAVACILIKTA “İNSAN FAKTÖRÜ”

İnsan doğası gereği düşünen, birden fazla duygu barındıran ve duyguları doğrultusunda hareket eden bir canlıdır. Yönetim alanında da insan performans ve verimlilik gibi konular bakımından önemli bir yerdedir. İnsanın yönetim alanında önem kazanması ise yönetim düşüncesinin evrimi ile gerçekleşmiştir. İnsanın önemli olduğu alanlardan biri ise havacılık sektörüdür. Havacılık sektöründe gerçekleşen kazaların 4/3'ünün çalışanların performans sorunlarından kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla insanı anlamak havacılık alanındaki performans sorunlarını, kaza nedenlerini anlamak açısından önem taşımaktadır. İnsanın performansı üzerinde etkili olan faktörler havacılık alanında insan faktörleri olarak adlandırılmaktadır ve bunlar: çalışanların açlık düzeyleri, kan şekeri, göz veya kulak rahatsızlıkları, kaytarma davranışları, takım çalışması yapabilme becerileri, grup içindeki davranışları, hafızaları, sahip oldukları kişilik özellikleri, dikkat ve stres düzeyleri ile örgütteki olumlu emniyet kültürü, emniyet politikaları ve örgütsel iletişimidir.

İnsan faktörlerinden söz edebilmek için Edwards tarafından öne sürülen ve Hawkins (1975) tarafından geliştirilen SHELL modelinden bahsetmek doğru olacaktır. Bu modele göre insan diğer insanlar ve sistem unsurları ile bir etkileşim içerisinde ve hataların azaltılması için bu sistem unsurlarının dikkatle incelenmesi gerekmektedir. İnsan ve donanım açısından bu sisteme bakıldığında çalışanların kullandıkları teknik cihazların hataya sebebiyet vermeyecek şekilde tasarlanması gerekmektedir. Kokpitteki koltukların pilotları yormayacak şekilde dizayn edilmesi insan ve donanım faktörüne örnek olarak verilebilmektedir. Çünkü pilotun uzun saatler uçuşunda yorulmaması ve hata yapmaması önemlidir. Shell modelinin diğer bir unsuru olan insan ve yazılımda ise personelin çalışırken ihtiyaç duyduğu yazılımlar, prosedürler anlaşılır ve kullanıcı dostu olmalıdır. Kullanıcı dostu uygulamalar çalışanların hatalarını azaltma konusunda önem taşımaktadır. Shell modelindeki unsurlardan bir diğeri insan ve çevredir. İnsan ve çevre unsuru iç ve dış çevreyi konu almaktadır. İç çevre ofis ortamındaki sıcaklık, gürültü, hava kirliliği vb. iken; dış çevre hava durumu, havacılık altyapısı, kariyer fırsatları, finansal beklentilerden oluşmaktadır. Bu alanların insan unsuru dikkate alınarak düzenlenmesi hataları azaltmak açısından önem taşımaktadır. Son unsur olan insan-insan ise çalışanların birbirleri ile etkileşimlerini konu almaktadır. Çalışanların ast, üst ve esitleri ile kurdukları iletişim, örgütteki liderlik stilleri çalışanların performansını etkileyen unsurlardandır. Çalışanların düşük performansları ise hatalara ve emniyetsiz olaylara neden olabilmektedir. İnsanın sosyal bir varlık olduğu düşünüldüğünde performansı en çok etkileyen unsurun insan-insan olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Örgütte iletişim becerilerinin, takım çalışmasının geliştirilmesinin, çalışanların stres yönetimi, zaman yönetimi, karar alma gibi konularda eğitim almalarının havacılıkta emniyetin artırılmasına katkı sağlayacağını ifade etmek mümkündür.

Dr. Seda MUMLU KARANFİL

Kariyerinde seni bir üst seviyeye çıkaracak
yüksek lisans ve doktora eğitimlerini
İstanbul Gelişim Üniversitesi
ayrıcalığıyla almaya ne dersin?

Üstelik programlara kayıt olan öğrencilerin
ilk %30'una %100 tam burs imkanı var.

Bunun dışında da 10.000 ₺'ye varan
mütevelli heyeti bursları seni bekliyor.

Sınırlı kontenjana sahip programlara kaydolmak için seni
enstitümüze bekliyoruz.

Bu fırsatı kaçıрма!

Ayrıntılı Bilgi için:

Web: <https://lisansustu.gelisim.edu.tr>

Tel: 0212 422 70 00 - 7803

Lisansüstü Programları

SOSYAL BİLİMLER ALANI TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMLARI

- Bağımlılık Psikoloji
- Ekonomi ve Finans
- Ekonomi ve Finans - ING
- Gastronomi
- Görsel İletişim ve Tasarım
- Güvenlik Çalışmaları
- Havacılık Yönetimi
- İşletme
- İşletme - ING
- Klinik Psikoloji
- Psikoloji
- Sağlık Yönetimi
- Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
- Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi - ING
- Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler
- Sosyoloji
- Uluslararası Ticaret ve Lojistik
- Yeni Medya, İletişim Ve Habercilik

SOSYAL BİLİMLER ALANI TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROGRAMLARI

- Ekonomi ve Finans
- Ekonomi ve Finans - ING
- Gastronomi
- Görsel İletişim ve Tasarım
- Halkla İlişkiler ve Tanıtım
- Havacılık Yönetimi
- İşletme
- İşletme ING
- İşletme Uzaktan
- İşletme Uzaktan - ING
- Klinik Psikoloji
- Psikoloji
- Sağlık Yönetimi
- Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler
- Sosyoloji
- Turizm Rehberliği
- Uluslararası Lojistik Ve Taşımacılık
- Uluslararası Ticaret ve Lojistik

TEZLİ

- Elektrik - Elektronik Mühendisliği
- Elektrik - Elektronik Mühendisliği - ING
- İnşaat Mühendisliği
- İş Sağlığı ve Güvenliği
- Mekatronik Mühendisliği
- Mimarlık
- Mühendislik Yönetimi
- Uçak Mühendisliği

TEZSİZ

- Elektrik - Elektronik Mühendisliği
- İnşaat Mühendisliği
- İş Sağlığı ve Güvenliği
- Mimarlık
- Mühendislik Yönetimi
- Uçak Mühendisliği

TEZLİ

- Çocuk Gelişimi
- Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
- Hareket ve Antrenman Bilimleri
- Odyoloji
- Spor Yönetimi
- Sporda Psikososyal Alanlar

TEZSİZ

- Beslenme ve Diyetetik
- Çocuk Gelişimi
- Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
- Hareket ve Antrenman Bilimleri
- Spor Yönetimi
- Sporda Psikososyal Alanlar

DOKTORA PROGRAMLARI

- Ekonomi ve Finans
- Gastronomi
- Hareket Ve Antrenman Bilimleri
- İnşaat Mühendisliği
- İşletme
- Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler

Lisansüstü Programların Süreleri ve Koşulları

Yüksek Lisans (Tezsiz)

2 Dönem

10 Ders + Proje

Yüksek Lisans (Tezli)

4 Dönem

8 Ders + TEZ

ALES – 55

Doktora

8 Dönem

8 Ders + TEZ

ALES – 55

YDS / YÖKÖİLE – 55

igulisansustu

igulisansustu

igulisansustu

İGÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü - YouTube

<https://lisansustu.gelisim.edu.tr>

İGÜ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Adres : Cihangir Mh. Duygu Sk. No:2 F Blok Avcılar/ İstanbul
Telefon: 0212 422 70 00 / 7803
Faks : 0212 422 74 01
E-posta : lisansustu@gelisim.edu.tr